

Nr 89.

Ankom till riksdagens kansli den 12 maj 1933 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående distriktsveterinärväsendet jämte i ämnet väckta motioner.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under punkt 63 i nionde huvudtiteln föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition angående anslag till distriktsveterinärer, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1933/1934 under titel »Distriktsveterinärer» ett ordinarie förslagsanslag av 620,000 kronor.

Under punkt 59 av samma huvudtitel har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda förelagd riksdagen, för budgetåret 1933/1934 beräkna ordinarie anslaget till veterinärinrättningen i Skara till 8,500 kronor.

Slutligen har Kungl. Maj:t under punkt 65 av nämnda huvudtitel föreslagit riksdagen att, i avbidan på förberörda proposition, till karantänsanstalten i Haparanda för husdjur för budgetåret 1933/1934 beräkna ett extra anslag av 5,490 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 10 februari 1933 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 153, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att

dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 januari 1934 i tillämpliga delar och i den mån ej annorlunda följer av vad här nedan sägs äga giltighet å distriktsveterinärer;

dels tillsvidare bestämma antalet distriktsveterinärer till 249, varvid dock skall iakttagas, att antalet i den ordning Kungl. Maj:t bestämmer successivt nedbringas till 244;

dels godkänna följande löneplan för distriktsveterinärer:

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1	3,450	3,810	4,170	4,530	4,890	5,250	5,610
2	3,660	4,020	4,380	4,740	5,100	5,460	5,820
3	3,960	4,320	4,680	5,040	5,400	5,760	6,120
4	4,260	4,620	4,980	5,340	5,700	6,060	6,420
5	4,560	4,920	5,280	5,640	6,000	6,360	6,720

dels besluta, att samma särskilda bestämmelser, som enligt kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 267) gälla för länsveterinärer, skola i tillämpliga delar från och med den 1 januari 1934 gälla även för distriktsveterinärer samt att för tillämpningen av löneplanen och däri intagen lönegruppering skola gälla de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t utfärdas;

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda de tillämpningsbestämmelser i övrigt ävensom övergångsbestämmelser, som erfordras för ordnandet av distriktsveterinärernas anställning i statens tjänst och tillämpning å dem av förenämnda avlöningsreglemente, allt i huvudsaklig överensstämmelse med de allmänna grunder, som av chefen för jordbruksdepartementet framlagts;

dels förklara, att av riksdagen med avseende å den definitiva löneregleringen för befattningshavare vid statsdepartement m. fl. verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande distriktsveterinärer, dock med iakttagande av att någon övergångsavlöning icke skall utgå;

dels medgiva, att ersättningar till vikarier för distriktsveterinärer må efter Kungl. Maj:ts bestämmande bestridas av de för avlöning åt distriktsveterinärer anvisade medel;

dels ock under nionde huvudtiteln i riksstaten

a) från och med budgetåret 1933/1934 uppföra ett nytt ordinarie förslagsanslag under titel »Distriktsveterinärer» samt därunder anvisa ett belopp av 620,000 kronor;

b) för samma budgetår uppföra ordinarie anslaget till veterinärinrättningen i Skara med oförändrat belopp, 8,500 kronor; samt

c) till karantänsanstalten i Haparanda för husdjur anvisa för nämnda budgetår ett extra anslag av 5,490 kronor.

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehaft följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

- 1) I: 257 av herr *Gustafsson, Per*,
- 2) I: 258 av herr *Karlsson, Gottfrid*, likalydande med II: 437 av herr *Persson* i Falla *m. fl.*,
- 3) I: 259 av herr *Nilsson, Alexander*,
- 4) I: 263 av herr *Bodin, Gunnar*, och herr *Roos*, likalydande med II: 434 av herr *Gardell* i Gans *m. fl.*,
- 5) I: 269 av herr *Ernfors m. fl.*, likalydande med II: 445 av herr *Ericsson* i Sörsjön *m. fl.*,
- 6) I: 270 av herr *Velander m. fl.*, likalydande med II: 435 av herr *Sandström m. fl.*,
- 7) II: 92 av herr *Magnusson* i Skövde,
- 8) II: 433 av herrar *Hallén* och *Andersson* i Prästbol,
- 9) II: 436 av herrar *Hansson* i Rubbestad och *Werner* i Höjen,
- 10) II: 440 av herr *Hansson* i Rubbestad *m. fl.*,
- 11) II: 441 av herr *Hansson* i Trollhättan,
- 12) II: 442 av herr *Lundén*,

13) II: 443 av herr *Osberg m. fl.*, och

14) II: 444 av herr *Gustafson* i Vimmerby.

Till utskottet har därjämte direkt inkommit ett flertal skrivelser i nu förevarande ämne.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet, i den mån därför ej nedan redogöres, hänvisa till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

Vad motionärerna hemställt återgives i samband med utskottets redogörelse för de delar av propositionen, som motionerna avse. I fråga om de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, tillåter sig utskottet att, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till motionerna.

På grund av beslut vid 1931 års riksdag (IX H. T., punkt 49; skr. 9 A, punkt 28) skall från och med 1934 års ingång distriktsveterinärväsendet övertagas av staten. Sedan särskilt tillkallade sakkunniga (*distriktsveterinärlönesakkunniga*) den 12 juli 1930 framlagt förslag beträffande ordnandet av distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden (stat. off. utr. 1930: 18), hava vederbörande myndigheters yttranden införskaffats däröver, varjämte förslag till jämkningar i den nuvarande indelningen av länen i veterinärdistrikt utarbetats inom medicinalstyrelsen.

Kungl. Maj:ts förevarande proposition innefattar närmast förslag till av statens övertagande av distriktsveterinärväsendet påkallad omorganisation av distriktsveterinärväsendet efter utgången av innevarande år. Härjämte har i propositionen berörts vissa tilltänkta ändringar i gällande taxebestämmelser för veterinärer ävensom framlagts riktlinjer för blivande indelning av riket i distriktsveterinärdistrikt.

Utskottet vill till en början redogöra för frågan om *distriktsveterinärernas avlöningsförhållanden*.

Enligt gällande avlöningsbestämmelser äger distriktsveterinär, som är anställd i något av de fyra nordligaste länen, uppbära en begynnelseavlöning av lägst 2,600 kronor, samt annan distriktsveterinär lägst 2,100 kronor. Härtill komma två ålderstillägg å vardera 450 kronor efter 5 respektive 10 års väl vitsordad tjänstgöring. Till begynnelseavlöningen bidrager staten med 900 kronor i de fyra nordligaste länen och 700 kronor i övriga län. Statsbidraget till varje ålderstillägg uppgår till 225 kronor. Villkoren för statsbidrags åtnjutande finnas angivna i kungörelsen den 8 juni 1923 (nr 180) angående statsbidrag till distriktsveterinärers avlöning. Till distriktsveterinär, som erhåller dyrtidstillägg å honom av vederbörande landsting tillkommande avlöning, utgår därjämte dyrtidstillägg av statsmedel å det i avlöningen — begynnelseavlöning och ålderstillägg — ingående statsbidraget efter samma grunder som å landstingets andel i avlöningen, dock högst med en tredjedel av statsbidraget. Vissa landsting hava emellertid fastställt högre begyn-

nelseavlöning än den bestämda minimiavlöningen, och jämväl beträffande ålderstilläggen hava särskilda grunder bestämts såväl i avseende å villkoren för deras utgående, tidpunkten för deras tillträdan som deras storlek. Även i fråga om dyrtidstillägg tillämpas mycket olikartade normer. Sälunda torde böra nämnas, att i Västernorrlands län distriktsveterinärernas begynnelseavlöning (statsbidrag inbegripet) uppgår till 4,400 kronor, vartill komma tre ålderstillägg med respektive 450, 500 och 500 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring. I samma län utgår dyrtidstillägg efter samma grunder, som gälla för befattningshavare i statens tjänst med s. k. oreglerad avlöning. I fråga om dyrtidstilläggens storlek hava 14 landsting beslutat, att dyrtidstillägg skall utgå å landstingets andel i avlöningen med $\frac{1}{3}$ eller efter samma grunder, som tillämpas för befattningshavare i statens tjänst med s. k. oreglerad avlöning. Av övriga landsting hava flertalet beslutat lägre grunder för dyrtidstillägg åt distriktsveterinärerna. I något fall har dyrtidstillägg icke ansetts böra under de senaste åren ifrågakomma. I allmänhet uppbära distriktsveterinärerna av landstingsmedel särskilda arvoden för avlöande av vikarier å i allmänhet 300 kronor för år. Distriktsveterinärernas pensionering är genom landstingens medverkan ordnad i statens pensionsanstalt. Pensionsunderlaget utgör 3,500 kronor, vartill kommer pensionsförhöjning I, varigenom hel pension uppgår till 3,960 kronor. Nu gällande lönerreglering för distriktsveterinärerna genomfördes vid 1923 års riksdag, och framgå de skäl, som föranlett densamma, av det vid statsverkspropositionen för samma år fogade statsrådsprotokollet över jordbruksärenden, nionde huvudtiteln, sid. 121—130.

Distriktsveterinärlönesakkunniga hava i sitt betänkande framlagt förslag till lönerreglering för distriktsveterinärerna. De sakkunniga hava utgått ifrån att den sammanlagda årliga inkomst, som skäligen borde tillkomma en distriktsveterinär, i genomsnitt skulle uppgå till åtminstone 8,500 kronor. Denna inkomst borde enligt de sakkunnigas mening lämpligen vara så fördelad mellan den fasta avlöningen och gottgörelsen enligt taxa, att i ett normaldistrikt åtminstone hälften av inkomsterna borde utgå i form av fast avlöning men att, i likhet med vad som redan vore fallet, i de nordligaste länen en väsentligt större del än hälften borde utgå i denna form.

Vidkommande frågan om distriktsveterinärernas inplacering i det lönesystem, som gäller för allmänna civilförvaltningen, hava de sakkunniga anfört i huvudsak följande.

Med hänsyn till distriktsveterinärernas utbildning samt de risker, som vore förenade med deras tjänsteutövning, hade de sakkunniga kommit till den uppfattningen, att en placering i 15:e lönegraden måste anses befogad. Även om skäl kunde anföras för en något högre placering, hade de sakkunniga funnit sig böra stanna vid en placering i 15:e lönegraden. En statsanställning av distriktsveterinärerna komme att utöver den direkta avlöningen medföra åtskilliga förmåner, vilka vore förenade med anställning i statens tjänst.

På i huvudsak enahanda skäl, som föranlett riksdagen att för provinsialläkarna införa en särskild lönegruppering med hänsyn till tjänstgöringsdistriktens svårskötthet och storleken av den inkomst av enskild praktik, som därstädes kunde påräknas, föreslog de sakkunniga en särskild löneplan även för distriktsveterinärerna, där i första gruppen avlöningen skulle motsvara den i A-ort i 15:e lönegraden med en begynnelseavlöning av 3,450 kronor och en slutavlöning av 4,560 kronor. Antalet lönegrupper syntes i anslutning till löneplanen för provinsialläkarna samt till de av distriktsveterinärföreningen och medicinalstyrelsen framställda förslagen böra bestämmas till sju. Skillnaden mellan avlöningen inom de olika lönegrupperna kunde lämpligen bestämmas till 360 kronor. Uppflyttning till högre löneklass skulle ske enligt de i avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen fastställda grunderna efter respektive 3, 6, 9 och 12 års tjänstgöring.

I anslutning till vad sålunda anförts hava de sakkunniga uppgjort den löneplan, som i propositionen förelagts riksdagen till godkännande.

Enligt de sakkunnigas mening borde det ankomma på Kungl. Maj:t att, i likhet med vad som vore fallet beträffande gällande ortsgroupering, verkställa fördelning av distriktsveterinärbefattningarna å de särskilda lönegrupperna. Härvid syntes hänsyn böra tagas till i vad mån tjänstgöringsdistriktet kunde anses svårskött eller ej samt till storleken av påräkneliga inkomster av enskild praktik eller andra förvärvskällor. Jämväl borde beaktas, om ock i mindre grad, levnadskostnaderna och kallortsförhållandena. Särskilt kallortstillägg skulle nämligen icke förekomma.

De sakkunniga hava även avgivit förslag i fråga om de särskilda avlöningsbestämmelser, som erfordras för distriktsveterinärernas del.

Departementschefen har beträffande nu berörda spörsmål anför i huvudsak följande.

»Vad då först beträffar distriktsveterinärernas allmänna löneställning är jag i likhet med flertalet av de i ärendet hörda myndigheter av den uppfattningen, att de sakkunnigas förslag är ägnat att läggas till grund för reglerandet av distriktsveterinärernas löneförmåner. När jag i stort sett ansluter mig till de sakkunnigas uttalanden beträffande den inkomst, som bör tillförsäkras en distriktsveterinär i ett distrikt, varest arbetsbördan och praktikmöjligheterna kunna anses såsom normala, har jag velat erinra om, att man givetvis måste utgå från, att denna inkomst under normala förhållanden bör tillförsäkras en distriktsveterinär, men att jag givetvis icke förbiser, att under för tillfället rådande förhållanden inom jordbruket taxeinkomsten kan komma att minska. Å andra sidan bör uppmärksammas, att de sakkunniga just för att utjämna vissa ojämnheter beträffande inkomsten av praktik funnit sig böra för vinnande av jämförelse med vanlig löneinkomst sänka inkomsten av enskild praktik med omkring 25 procent. Här må även framhållas, att de förändringar i fråga om dyrtidstilläggen, som inträtt sedan de sakkunniga avgåvo sitt förslag och vilka föranlett någon minskning i löneförmånerna för statens befattningshavare i allmänhet, även inverka på

distriktsveterinärernas avlöning och i viss mån reducera den av de sakkunniga angivna normalinkomsten.

I fråga om uppdelningen av distriktsveterinärernas inkomster mellan avlöning och ersättning för enskild husdjurssjukvård håller jag före, att ungefär hälften av inkomsten bör i ett normaldistrikt utgöras av fast avlöning med eventuellt därå utgående dyrtidstillägg.

Vidkommande distriktsveterinärernas placering i lönehänseende ansluter jag mig till den av allmänna civilförvaltningens lönenämnd uttalade uppfattningen, att den av de sakkunniga föreslagna löneplanen är godtagbar, och att de i löneplanen angivna lönebeloppen äro på skäligt sätt avvägda. Även om vissa omständigheter synas mig kunna anföras för att något öka ersättningen av statsmedel inom de högsta lönegrupperna — avsedda för distrikt, där praktikmöjligheterna äro ringa och som äro särskilt svårskötta — har jag dock icke velat framställa förslag härutinnan, då någon erfarenhet ännu icke vunnits rörande den föreslagna lönegrupperingens praktiska verkningar. Emellertid synes mig anledning föreligga att bereda kallortstillägg åt de distriktsveterinärer, vilka vid en blivande gruppindelning komma att hänföras till lönegrupperna V—VII och vilka stationeras å orter, där kallortstillägg utgår. Härigenom torde åt de i inkomsthänseende sämst ställda veterinärerna, framförallt i de nordligaste delarna av landet, komma att beredas någon förbättring i den löneställning, som de sakkunniga föreslagit, utan att dock någon rubbning sker uti den av dem föreslagna löneplanen. Vid gruppindelningen torde man därför icke böra taga hänsyn till huruvida stationsorten är en sådan plats, där kallortstillägg enligt avlöningsreglementet utgår. För övrigt lär man vid veterinärdistriktens fördelning å de särskilda lönegrupperna främst böra taga hänsyn till distriktens möjligheter att bereda inkomster av praktik och annan veterinär verksamhet ävensom till deras svårskötthet. Nedsättning i lägre lönegrupp synes mig icke böra ske annat än vid ombyte av distriktsveterinär.

Avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen torde kunna tillämpas för distriktsveterinärerna liksom för länsveterinärerna. En fördel synes mig nämligen vara, att samma avlöningsreglemente vinner tillämpning på ifrågavarande två slag av tjänsteveterinärer. De jämförelsevis obetydliga förändringar, som erfordras i form av särskilda föreskrifter för reglementets tillämpning och vilka närmast avse löneplanen och gruppindelningen, torde böra få utfärdas av Kungl. Maj:t. Med berörda jämkningar böra de för länsveterinärerna gällande föreskrifterna tillämpas även å distriktsveterinärerna. Mot de av de sakkunniga föreslagna särskilda avlöningsbestämmelserna för distriktsveterinärerna har jag intet att erinra. Jag vill endast tillägga, att vid bestämmandet av semester distriktsveterinär bör jämföras med befattningshavare i lönegraden B 21, men däremot för beräkning av tjänstledighetsavdrag m. m. med tjänsteman i lönegraden B 15. Jämväl dessa bestämmelser torde få

utfärdas av Kungl. Maj:t i samband med övriga bestämmelser om tillämpning å distriktsveterinärerna av avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen.

Såsom de sakkunniga omnämnt kommer tillämpningen av den av mig förordade löneplanen att för vissa distriktsveterinärer medföra en minskning av den avlöning, som tillerkänts dem av vederbörande landsting och vilken de nu uppbära eller framdeles skulle komma att erhålla. Ehuru jag icke bortser från, att det måste anses vara mindre tillfredsställande att vid en omorganisation såsom den föreliggande befattningshavare erhålla minskning i tidigare uppburna fasta löneförmåner, anser jag mig dock icke böra framställa något förslag, att distriktsveterinär vid övergång till statsanställning skall erhålla gottgörelse för den inkomstminskning, som möjligen kan uppstå för honom. Det ligger nämligen i sakens natur, att vid tillämpningen av de mera enhetliga avlöningsgrunder, som innefattas i det statliga avlöningssystemet, en utjämning kommer till stånd. Om jag alltså icke finner anledning föreligga att föreslå en övergångsbestämmelse av nyss angivet innehåll, vill jag dock förorda, att i samband med övergången stadgande meddelas därom, att distriktsveterinär skall äga för placering å den nya löneplanen och uppflyttning i högre löneklass tillgodoräkna hela sin tjänstetid såsom distriktsveterinär, ävensom den tid, han före överflyttningen till statstjänst innehaft länsveterinärbefattning. Något avdrag i fråga om denna tid synes icke berättigat, men torde i övrigt böra tillämpas de föreskrifter, som avlöningsreglementet innehåller rörande tillgodoräkning av viss tid för placering i och uppflyttning i löneklass. Nuvarande innehavare av distriktsveterinärtjänst läser icke böra mot sin vilja förflyttas till annat distrikt eller till annan stationsort i annat fall än då detta enligt redan nu för honom gällande bestämmelser låter sig göra. Däremot torde han böra vara skyldig att underkasta sig även ganska omfattande jämkningar i tjänstgöringsdistriktets omfattning. Jag förutsätter, att Kungl. Maj:t erhåller bemyndigande att utfärda erforderliga övergångsbestämmelser, och anser jag mig icke böra för närvarande, i vidare mån än som skett, behandla denna fråga, då det givetvis först i samband med verkställandet av övergången torde komma att visa sig vilka svårigheter, som uppstå för att ordna denna på ett såväl med hänsyn till statsverket som nuvarande innehavare av distriktsveterinärtjänster tillfredsställande sätt.»

Av de motioner, som väckts i anledning av propositionen, behandla endast de likalydande motionerna I: 270 och II: 435 frågan om distriktsveterinärernas avlöningsförhållanden. I sistnämnda motioner framhålles, att genom den av Kungl. Maj:t föreslagna ordningen hela landet bleve likställt i fråga om grunderna för lönegrupperingen. Enligt motionärernas åsikt borde emellertid övre Norrland bibehålla sin hittillsvarande på goda skäl förefintliga särställning i fråga om distriktsveterinärernas begynnelseavlöning. Därjämte har det synts motionärerna mindre till-

talande, att vissa distriktsveterinärtjänsternas omvandling till statstjänster skulle för dem medföra minskade löneinkomster. Motionärerna hava där- för föreslagit, att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 153 till årets riksdag, dock med den modifikation, att distriktsveterinärer, stationerade i ettdera av de fyra nordligaste länen, skola tilldelas lägst lönegrupp V i den av de sakkunniga upprättade löneplanen.

I samband med frågan om distriktsveterinärernas avlöningsförhållan- den har i propositionen behandlats frågan om distriktsveterinärernas till- sättande. I sistnämnda hänseende har departementschefen förordat, att distriktsveterinärerna skulle utnännas av Kungl. Maj:t, sedan förslag i ärendet framlagts av medicinalstyrelsen.

Vad angår frågan om distriktsveterinärernas pensionering har Kungl. Maj:t i särskild proposition (nr 165), vilken hänvisats till bankoutskottet, framlagt förslag härutinnan.

Utskottet övergår till vissa ifrågasatta *ändringar i gällande taxebe- stämmelser för veterinärer*. Bestämmelser rörande ersättning för av vete- rinär utförda förrättningar för statens räkning samt för besiktningar och andra förrättningar vid in- och utförsel av husdjur m. m. finnas för när- varande i taxa för veterinärs tjänsteförrättningar den 19 oktober 1888 (nr 54), ändrad genom kungörelsen nr 106/1914. Gällande bestämmelser om ersättning åt distriktsveterinärer för enskild husdjurssjukvård innehäl- las i taxa för distriktsveterinärer den 31 juli 1914 (nr 180).

Distriktsveterinärlönesakkunniga hava i sitt betänkande jämväl behandlat frågan om jämkning av bestämmelserna i nu gällande taxa för distriktsveterinärer och i sådant hänseende anfört i huvudsak följande.

I det av de sakkunniga framlagda förslaget till taxa för arvode åt vissa i civil tjänst anställda veterinärer m. fl. (veterinärtaxa) har såsom av- delning A upptagits ersättningsbestämmelserna vid enskild husdjurs- sjukvård (praktiktaxa), medan under avdelning B intagits föreskrif- ter om ersättning för tjänsteförrättningar (tjänstetaxa). Bestämmelser- na under avdelning A hava i huvudsak anslutits till nu gällande före- skrifter i 1914 års taxa för distriktsveterinärer. De sakkunniga hava emellertid ansett sig böra införa skyldighet för veterinär att, i likhet med vad som redan gäller för provinsialläkare, inom vissa gränser be- stämna arvodets storlek med hänsyn till såväl sjukdomsfallets natur och det arbete, veterinären måst nedlägga, som ock till den betalnings- skyldiges förmåga att gälda kostnaderna. Som utgångspunkt och med- deltal vid fastställandet av dessa gränser för arvodena hava de sakkun- niga, som vid avvägandet av avlöningen till distriktsveterinärerna an- sett, att den nuvarande praktikinkomsten borde i huvudsak bibehållas oförändrad, tagit de i § 4 av gällande taxa för de särskilda grupperna intagna arvodesbeloppen. Detta skulle alltså komma att innebära, att djurägare i ringa förmögenhetsvillkor kunde erhålla en sänkning av nu- varande arvode, vilken sänkning uppvägs av en motsvarande höjning av arvodet för djurägare i bättre ekonomisk ställning.

För de fyra nordligaste länen gälla enligt nyssnämnda § 4 högre er- sättningsgrunder för arvodets bestämmande vid sjukbesök på avstånd

över 20 kilometer. Då bibehållandet av dessa undantagsbestämmelser knappast kunde anses vara motiverat, och då de sakkunniga dessutom erfarit, att bestämmelserna vid tillämpningen saknade större betydelse, hava de i anslutning till förut berörda framställning från Västerbotens läns landsting ansett sig böra förordna, att för hela landet skola gälla enhetliga föreskrifter rörande veterinärs arvode för sjukbesök.

I fråga om veterinärs resekostnadsersättning hava de sakkunniga uttalat, att denna bör utgå i nära anslutning till självkostnaden samt att någon utjämning av resekostnaderna synes kunna åstadkommas därigenom, att ersättningen vid kortare resor beräknas proportionsvis högre än vid längre resor. Då flertalet distriktsveterinärer i och för sin tjänst hålla egna automobiler, hava de sakkunniga uppgjort förslag till särskild taxa vid begagnandet av egen automobil. Veterinär, som icke håller sådan automobil, bör äga rätt att med automobilägare träffa avtal om tillämpning av ifrågavarande taxa, men är skyldig att, om sådan överenskommelse icke träffats, begagna sig av automobil, som kan komma att tillhandahållas av vederbörande hushållningssällskap. Den av de sakkunniga föreslagna specialtaxan skulle kunna medföra avsevärt lägre resekostnadsersättning än den, som nu tillkommer veterinär.

Beträffande de sakkunnigas förslag i avseende å § 4 har de sakkunnigas ordförande, riksdagsmannen E. O. Magnusson i Tumlhult, uttalat särskild mening.

Magnusson har framhållit, att det vore ett önskemål, varom alla vore ense, att djurägaren skulle tillkalla veterinär i alla de fall, där så befunnes nödvändigt, men att förutsättningen för att detta verkligen skulle ske vore, att kostnaden för veterinärens sjukbesök icke komme att ställa sig alltför hög för djurägaren. Han anslöt sig till de sakkunnigas förslag om en jämkning nedåt i gällande taxa för distriktsveterinär i sådana fall, där omfattningen av veterinärens arbete eller den betalningsskyldiges förmåga att gälda kostnaden kunde giva anledning till en lägre debitering än den normala. Denna jämkning borde dock enligt hans mening givas något större räckvidd samt icke kompenseras genom beredande av möjlighet till motsvarande höjning av taxan för andra djurägare. Då de sakkunnigas förslag innefattade en avsevärd förhöjning av minimiavlönningen för distriktsveterinärerna samt en billigare kostnad för djurägaren vid anlitan av veterinär med sannolikhet skulle medföra en ökning av distriktsveterinärernas praktik, möjliggjord genom de senaste årens utveckling på kommunikationsväsendets område, hade han ansett sig böra föreslå, att det i § 4 första stycket angivna arvodet borde utgå på följande sätt:

då avståndet är		
5 kilometer eller därunder	.....	3— 5 kronor
över 5 men ej över 10 kilometer	.....	4— 6 »
» 10 » » » 15 »	.....	5— 7 »
» 15 » » » 20 »	.....	6— 8 »
» 20 » » » 25 »	.....	7— 9 »
» 25 » » » 30 »	.....	8—10 »
» 30 » » » 35 »	.....	9—11 »
» 35 » » » 40 »	.....	10—12 »
» 40 » » » 50 »	.....	11—13 »
» 50 » » » 60 »	.....	12—14 » o. s. v.

med en kronas förhöjning av de båda sist angivna beloppen för varje nytt tiotal kilometer.

Departementschefen har i detta hänseende anført.

»Vidkommande därefter de förändringar i taxan för distriktsveterinärer, som från olika håll föreslagits, vill jag meddela, att de taxebestämmelser, som förordats av riksdagsmannen Magnusson i Tumhult i den vid de sakkunnigas betänkande fogade reservationen, enligt min åsikt i huvudsak böra fastställas även om härigenom någon minskning skulle inträda i distriktsveterinärernas ersättning. Den djurägande befolkningens intressen torde motivera någon sänkning av taxan, och synes mig, såsom flertalet myndigheter gjort gällande, det lämpligaste vara, att möjlighet skapas att, med bibehållande av nuvarande taxegrunder för de i ekonomiskt hänseende bättre ställda bland den jordbrukande befolkningen, de sämst lottade djurägarna skola kunna erhålla nuvarande arvode vid anlåtande av veterinär något reducerat. Mot den av de sakkunniga föreslagna särskilda resetaxan och borttagandet av den s. k. norrlandstaxan har jag intet att erinra. Däremot synes mig anledning icke föreligga att ålägga veterinärerna att under vissa förutsättningar vid sina förrättningar begagna automobil, som tillhandahålles av vederbörande hushållningssällskap. En tillämpning av de av de sakkunniga föreslagna grunderna för reseersättningens bestämmande synes mig kunna utan dylikt åläggande ernås. De sålunda angivna allmänna grunderna, efter vilka enligt min uppfattning praktiktaxan bör fastställas, har jag ansett mig böra i detta sammanhang framlägga. Taxan bör, sedan en närmare granskning skett jämväl rörande vissa detaljbestämmelser, fastställas av Kungl. Maj:t.»

I fråga om ersättningen vid veterinärs tjänsteförrättningar hava distriktsveterinärlönesakkunniga upptagit förslag till nya bestämmelser i §§ 13—18 under avdelning B av veterinärtaxan. Förslaget innebär i förhållande till nu gällande bestämmelser någon förhöjning av den ersättning, som skall utgå till veterinär vid arbete för statens räkning.

Departementschefen har härutinnan anført.

»Beträffande de sakkunnigas förslag till ny taxa för veterinärs tjänsteförrättningar torde riksdagen böra beredas tillfälle att yttra sig över ersättningsgrunderna vid förrättningar i statens ärenden. Dessa innefattas, såsom redan nämnts, i § 13 av de sakkunnigas taxeförslag. I likhet med flertalet av de i ärendet hörda myndigheterna har jag ansett mig kunna ansluta mig till de huvudgrunder för lämnande av gottgörelse åt veterinär vid förrättningar i statens ärenden, som i sagda paragraf framlagts av de sakkunniga. Någon förändring i beloppen av de anslag, från vilka ersättningen skall bestridas, torde icke behöva ifrågakomma.

Vad beträffar de i de sakkunnigas förslag under §§ 14 och 15 upptagna bestämmelserna beträffande arvoden vid besiktningar vid införsel och utförsel av djur ävensom de sakkunnigas förslag i övrigt rörande gottgörelse för tjänsteförrättningar synes ytterligare prövning böra ske rörande den lämpliga avvägningen av där upptagna arvodesbelopp m. m. Där-

efter torde föreskrifter rörande samtliga tjänsteförrättningar, som veterinär har att utföra, böra av Kungl. Maj:t utfärdas.»

I fråga om taxan för distriktsveterinärer föreligga tre motioner, nämligen dels den före propositionens avlåtande väckta motionen II: 92, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning i vad mån nu gällande veterinärtaxa kan nedsättas, dels ock de i anledning av propositionen väckta motionerna II: 436 och II: 443.

I motionen II: 436 förordas en betydande sänkning av praktiktaxan för veterinärer. Enligt motionärernas åsikt borde 4 § i nämnda taxa erhålla följande lydelse:

»1) för varje sjukbesök, som av veterinären på anmodan av vederbörande djurägare göres med utgångspunkt från veterinärens bostad eller annat inom distriktet beläget ställe, där han uppehåller sig, skall, vare sig recept meddelas eller icke, arvode, såvitt icke detta enligt § 6 här nedan beräknas efter tid, utgå på följande sätt:

då avståndet är 5 kilometer eller därunder	3 kronor
» » » över 5 men ej över 15 kilometer	4 »
» » » » 15 » » » 25 »	5 »
» » » » 25 » » » 35 »	6 »
» » » » 35 » » » 45 »	7 »

med en kronas förhöjning av sist angivna belopp för varje nytt tiotal kilometer.

2) Särskild gottgörelse för återfärden utgår icke.»

I anslutning härtill har i motionen II: 436 hemställts, att riksdagen må vid fastställande av löneplan för distriktsveterinärerna uttala sig för att Kungl. Maj:t vid utfärdande av praktiktaxa för veterinärerna måtte taga hänsyn till de synpunkter, som i denna motion framhållits.

I motionen II: 443 har hemställts, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte utreda frågan om att mindre bemedlade djurägare i veterinärdistriktet, som bo på ett avstånd som överstiger en mil från veterinärstationen, måtte komma i åtnjutande av lindring för veterinärens arvode och skjutsersättning i ungefärlig överensstämmelse med reglerna för lindring av de mindre bemedlades sjukvårdskostnader i provinsialläkardistriktet samt till riksdagen framlägga förslag i här angivet syfte.

Vad därefter angår frågan om *landets indelning i veterinärdistrikt*, utgör antalet distriktsveterinärer, till vilkas avlöning för närvarande utgår statsbidrag, 251. Utöver de länsveterinärer, som äro stationerade i länens residensstäder, finnas 2 övertaliga länsveterinärer, stationerade i Mora och Sundsvall, vilka till en del utöva verksamhet såsom distriktsveterinärer.

Sedan 1931 års riksdag beslutat om statsanställning av distriktsveterinä-

terna, har frågan om förändringar i nuvarande distriktsindelning upptagits till närmare prövning av medicinalstyrelsen, som i skrivelse den 29 oktober 1932 framlagt förslag till ny distriktsindelning. Inom medicinalstyrelsen har uppgjorts ett preliminärt förslag till dylik indelning, vilket förslag varit föremål för granskning vid sammanträden inför vederbörande länsstyrelser med representanterna för veterinärstyrelserna och särskilda ordsombud. Medicinalstyrelsen har vid dessa sammanträden representerats av chefen för styrelsens veterinärbyrå. Såsom en följd av dessa överläggningar har medicinalstyrelsen i sitt föreliggande definitiva förslag till distriktsindelning gjort åtskilliga jämkningar för att tillgodose vid ifrågavarande sammanträden uttalade önskemål. I det slutliga förslaget har medicinalstyrelsen utgått från, att länsveterinärerna i allmänhet borde hava särskilda praktikområden, avpassade med hänsyn till förhållandena inom de olika länen.

Enligt det preliminära förslaget förutsattes, att antalet veterinärdistrikt i riket skulle kunna minskas från nuvarande 251 — eller om två övertaliga länsveterinärers och karantänsveterinärens i Haparanda praktikområden redan nu räknas som särskilda distrikt i stället 254 — till 240, under det att enligt medicinalstyrelsens definitiva förslag distriktens antal skulle utgöra 249. I sistnämnda siffra ingå emellertid *dels* två distrikt, motsvarande de praktikområden för en länsveterinär i vardera av Kopparbergs och Västernorrlands län, inom vilka distrikt distriktsveterinärens verksamhet skulle utövas av de två länsveterinärer, som medicinalstyrelsen föreslagit skola överföras till övergångsstat, *dels* ett distrikt, inom vilket djursjukvården skulle överlämnas till veterinärrättningen i Skara att handhava, *dels* ock ett distrikt, motsvarande praktikområdet för den statsavlönade karantänsveterinären i Haparanda, vilken borde erhålla distriktsveterinärs ställning. Medicinalstyrelsens förslag innebär alltså i själva verket en indragning av 6 distriktsveterinärtjänster.

Departementschefen har beträffande distriktsindelningen anförts.

»Vid övervägande av de skilda synpunkter, som givetvis kunna framträda, då det gäller att genomföra förändringar i den nuvarande indelningen av landet i veterinärdistrikt, synes i främsta rummet böra tillmätas betydelse åt den omständigheten, att genom de avsevärt förbättrade kommunikationerna större möjligheter skapats för distriktsveterinärerna att snabbt kunna efter kallelse inställa sig, samt att den nuvarande indelningen i många fall påverkats av svårigheten att mellan olika landsting träffa uppgörelse rörande kostnaderna för anställandet av en distriktsveterinär, vars distrikt lämpligen bort omfatta delar av skilda län eller landstingsområden. Otvivelaktigt är även, att åtminstone i vissa av de stora norrländska länen någon ökning av antalet distriktsveterinärer måste anses behöflig med hänsyn till de långa resor, veterinärerna

nu måste företaga, och de kostnader för djurägarna, som uppstå på grund av att reseersättningarna skola gäldas av dem. Utan att i de södra delarna av landet några berättigade intressen från djurägarnas sida träddas för nära, synes därför anledning föreligga att där indraga vissa veterinärdistrikt, varvid då i första rummet bör komma i betraktande sådana landsdelar, där veterinärdistrikt, även om hänsyn toges till antalet kreatur, äro relativt små och ej i högre grad arbetstyngda. Givetvis måste man vid en nyindelning av landet i veterinärdistrikt framgå med stor försiktighet, då förändringar i distriktsindelningen beröra såväl djurägarnas som distriktsveterinärernas intressen, men å andra sidan får, såsom distriktsveterinärlönesakkunniga framhållit, icke förbises, att statsekonomiska skäl tala för, att icke statsverket vid övertagande av distriktsveterinärväsendet utgår från ett större antal distrikt än som måste anses vara oundgängligen nödvändigt för djursjukvårdens bestridande. Med dessa utgångspunkter har jag vid granskning av medicinalstyrelsens förslag till ny distriktsindelning funnit mig i fråga om minskning av distriktens antal kunna gå något längre än styrelsen gjort i sitt definitiva förslag.

Jag delar medicinalstyrelsens uppfattning, att för veterinärrättningen i Skara bör skapas ett särskilt praktikområde genom indragning av Axvalls veterinärdistrikt och vidtagandet av jämkningar beträffande angränsande distrikt. Föreståndaren (lektorn) vid veterinärrättningen i Skara synes böra åläggas att tjänstgöra som distriktsveterinär inom ett nybildat Skara veterinärrättnings distrikt, som alltså i huvudsak skulle ersätta Axvalls nuvarande distrikt. Emellertid torde ytterligare utredning vara erforderlig, särskilt i fråga om personalbehovet, innan slutlig ståndpunkt kan tagas till frågan om veterinärrättnings framtida organisation, under förutsättning att föreståndarbefattningen och distriktsveterinärtjänsten sammanslås. Anordningen läser dock i allt fall icke lämpligen kunna helt genomföras, förrän vakanser inträtt å föreståndarbefattningen och distriktsveterinärtjänsten i Axvalls distrikt. Under erinran om att veterinärrättningen i Skara till stor del betalas med avkastningen av till veterinärrättningen upplåtna fastigheter och kapital, anser jag mig alltså för närvarande icke böra förorda någon förändring i fråga om det ordinarie anslaget å 8,500 kronor, som är i riksstaten upptaget för veterinärrättningen i Skara.

Vad åter beträffar karantänsveterinären i Haparanda har medicinalstyrelsen föreslagit, att denna befattning skall indragas och denne veterinär erhålla distriktsveterinärs ställning i ett nybildat Haparanda veterinärdistrikt. Till detta förslag ansluter jag mig. Tilläggsarvodet för distriktsveterinären i Haparanda distrikt för bestridande av vissa åligganden, som nu tillkomma karantänsveterinären, torde böra bestämmas till det av medicinalstyrelsen föreslagna beloppet, 1,500 kronor för år.

I riksstaten för budgetåret 1933/1934 torde i enlighet med medicinalstyrelsens förslag böra upptagas ett extra anslag av 5,490 kronor för karantänsanstaltens drift. Härvid förutsätter jag, att karantänsveterinärtjänstens förändring till distriktsveterinärtjänst bör kunna utan förflyttning av nuvarande innehavare äga rum vid utgången av 1933.

Vidkommande därefter frågan om distriktsindelningen inom de särskilda länen vill jag till en början framhålla, att jag icke ansett mig böra framställa någon erinran mot att särskilda praktikområden i allmänhet fastställas för länsveterinärerna. Dock synes det nödvändigt vidtaga någon jämkning beträffande dessa områden, sådana de föreslagits av medicinalstyrelsen, på det att icke, vilket synes vara fallet exempelvis i Uppsala län, praktikområdena bliva alltför stora. Givetvis måste sådana anordningar vidtagas, att de distriktsveterinärer, som äro bosatta närmast intill länsveterinärens praktikområde, äga skyldighet att, vid hinder för länsveterinären på grund av tjänsteresor m. m. att utöva praktiken, i stället fullgöra hans åligganden i fråga om djursjukvården. De nuvarande länsveterinärerna i Mora och Sundsvall synas, såsom medicinalstyrelsen föreslagit, böra uppföras å övergångsstat, och lär det lämpligen böra ske från och med ingången av budgetåret 1934/1935. De böra samtidigt befrias från de länsveterinärgöromål, som nu tillkomma dem. Vid avgången ur tjänsten böra de ersättas med distriktsveterinärer.

För att minska de olägenheter, som alltid äro förenade med rubbning av en bestående indelning, och för att tillmötesgå befolkningens intressen inom sådana kommuner, som äro jämförelsevis avlägset belägna i förhållande till stationeringsorten för distriktsveterinären i visst distrikt, har jag ansett mig i anslutning till vissa uttalanden av medicinalstyrelsen böra förorda, att vid fastställandet av ny distriktsindelning stadgas, att jämväl distriktsveterinär i angränsande distrikt skola kunna av medicinalstyrelsen åläggas skyldighet att i sådana kommuner utöva enskild djursjukvård. I de fall, där en förflyttning av distriktsveterinärens nuvarande stationsort måste äga rum, synes distriktsveterinären böra kunna av medicinalstyrelsen åläggas att någon dag varje vecka hava mottagning på den gamla stationsorten och detta åtminstone därest vederbörande kommun vill åtaga sig att betala kostnaden för veterinärens inställelse å mottagningsorten efter samma grunder som vid kallelse från djurägares sida. En likartad bestämmelse torde för övrigt kunna till en del minska svårigheterna vid varje förändring av stationsort, och en motsvarande anordning synes mig tänkbar även i det fall, då distriktsveterinären kvarbor å nuvarande stationsort, ehuru, vid ombyte av befattningshavare, denne avses att placeras å annan ort, som enligt den nya indelningen skall bliva den ordinarie stationsorten.»

Med avseende å vad departementschefen anfört angående vissa detaljer i den föreslagna distriktsindelningen får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 37—39. I enlighet härmed skulle den nya distrikts-

indelningen upptaga 244 distrikt, däri ingående praktikområdena för länsveterinärerna i Mora och Sundsvall samt de för Skara veterinärrättning och karantänsveterinären i Haparanda avsedda distrikten.

Slutligen har departementschefen anfört följande.

»Enligt min mening böra icke de distriktsveterinärer, som nu äro placerade i distrikt, som avses att indragas, erhålla sämre ställning än sådana distriktsveterinärer, som icke kommit att beröras av förändringarna. Jag föreslår därför, att samtliga distriktsveterinärer överflyttas på ny stat och att, såsom medicinalstyrelsen föreslagit, den nya organisationen tillämpas först i mån av vederbörande befattningshavares avgång. Det lär på grund härav bliva nödvändigt att i viss utsträckning vakanssätta distriktsveterinärbefattningar. Upprättandet av särskild övergångsstat synes mig dock knappast nödvändigt och under de av mig angivna förutsättningarna ägnat att göra övergången till den nya organisationen mera komplicerad än som är nödvändigt.»

Frågan om landets indelning i veterinärdistrikt har behandlats i ett flertal av de i anledning av propositionen väckta motionerna, nämligen

1) I: 257, vari hemställdt, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 153 *dels* vid bestämmandet av antalet distriktsveterinärer måtte beräkna sju distrikt för Kronobergs län med stationsorter i Växjö, Alvesta, Ljungby, Markaryd, Älmhult, Tingsryd och Lenhovda, *dels* måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring i gällande veterinärinstruktion, att samma person må kunna tjänstgöra såsom länsveterinär för Blekinge och Kronobergs län;

2) I: 258 och II: 437, likalydande, vari hemställdt, att riksdagen måtte på det sättet bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 153 att 1) Grythyttedens veterinärdistrikt bibehålles, 2) Odensbackens veterinärdistrikt bibehålles, och att sålunda Örebro län indelas i 12 veterinärdistrikt;

3) I: 259, vari hemställdt, att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 153 måtte uttala sig för att socknarna Gumlösa, Sörby och Ignaberga i Kristianstads län hänföras till Hässleholms veterinärdistrikt;

4) I: 263 och II: 434, likalydande, vari hemställdt, att riksdagen måtte besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts proposition nr 153, att 3 ordinarie veterinärdistrikt inrättas på Gotland, samt att av Kungl. Maj:t begärt anslag höjes i motsvarande grad;

5) I: 269 och II: 445, likalydande, vari hemställdt, att riksdagen måtte besluta *dels* att ytterligare ett distriktsveterinärdistrikt skall inrättas i Kopparbergs län, omfattande Gagnefs kommun med Mockfjärds kapellag samt Djura kapellag av Leksands kommun, och *dels* att stationsorten för Näs distrikt skall vara Järna, i sammanhang varmed detta distrikt skall benämnas Järna distrikt såsom hittills;

6) II: 433, vari hemställdt, att riksdagen ville besluta, att det av Kungl.

Maj:t föreslagna Koppoms veterinärdistrikt i stället benämnas Charlottenbergs distrikt, att veterinären stationeras i Charlottenberg, och att i anslutning härtill den omreglering av veterinärdistriktens gränser verkställas, som av Värmlands veterinärstyrelse föreslagits;

7) II: 440, vari hemställts, att riksdagen måtte vid bestämmandet av antalet distriktsveterinärer taga hänsyn till att Brålanda veterinärdistrikt bibehålles i sin nuvarande form;

8) II: 441, vari hemställts, att riksdagen måtte i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 153 vid bestämmandet av antalet distriktsveterinärer utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande Älvsborgs län beräkna ytterligare ett distrikt med stationsort i Trollhättan;

9) II: 442, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 153 för sin del ville framhålla lämpligheten av att stationsorten för föreslagna Mullsjö distrikt i Skaraborgs län i enlighet med medicinalstyrelsens förslag förläggas till Mullsjö; samt slutligen

10) II: 444, vari hemställts, att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 153 ville för sin del uttala att Tuna socken i Kalmar län fortfarande bör tillhöra Vimmerby veterinärdistrikt.

I direkt till utskottet gjorda framställningar har vidare hemställts, bland annat, om bibehållande av Båstads, Vadstena, Axvalls och Visnums distriktsveterinärdistrikt. Beträffande Koppoms veterinärdistrikt föreligger en hemställan från Köla och Skillingmarks kommuner om fastställande av Kungl. Maj:ts förslag med skyldighet för tjänsteinnehavaren att en dag i varje vecka hålla mottagning i Charlottenberg. Från stadsfullmäktige i Piteå stad har framställning gjorts om att nämnda stad måtte bliva stationsort för en distriktsveterinär.

Efter att, såsom ovan återgivits, hava redogjort för distriktsveterinärernas avlöningsförhållanden och riktlinjerna för landets indelning i veterinärdistrikt m. m. har *departementschefen* slutligen i fråga om *statens kostnader för distriktsveterinärväsendets övertagande* anført.

»Med utgångspunkt från ett antal distrikt av 244 efter fullt genomförd organisation kunna statens utgifter för distriktsveterinärväsendet, oberoende av dyrtidstillägg, uppskattas till 1,210,000 kronor. Under det närmaste budgetåret lär man böra för 249 distriktsveterinärer beräkna en kostnad av 1,240,000 kronor, i vilken summa ingå utgifter för kallortstillägg med förslagsvis 8,000 kronor. Under rubrik »Distriktsveterinärer» synes man i riksstaten för budgetåret 1933/1934 endast behöva upptaga såsom ordinarie förslagsanslag hälften av nämnda summa, 1,240,000 kronor, eller 620,000 kronor. För dyrtidstillägg åt statsanställda distriktsveterinärer under första halvåret 1934 har under nionde huvudtitelns allmänna dyrtidstilläggsanslag inräknats ett belopp av 60,000 kronor, att utgå enligt gällande allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Från ifrågavarande ordinarie anslag torde böra utgå alla kostnader

för distriktsveterinärernas avlönande med undantag av dyrtidstillägg, alltså jämväl ersättningar till sjuk- och semestervikarier, avlöning under sjukdom, begravningshjälp m. m. Beträffande ordnandet av frågan om vikarier under semestrar torde medicinalstyrelsen böra erhålla i uppdrag att inkomma med förslag, och bör därvid eftersträvas en så praktisk lösning som möjligt av detta spörsmål. Måhända kan det komma att visa sig lämpligt att, liksom nu är fallet, utbetala ersättning för semestervikarier till vederbörande distriktsveterinär, om han själv ordnar vikariefrågan på tillfredsställande sätt. I så fall bör anslaget få disponeras för detta ändamål.

För pensionering av distriktsveterinärerna torde för närvarande icke behöva beräknas några särskilda medel.

Såsom tidigare omnämnts torde i förevarande sammanhang även böra upptagas följande anslag:

Veterinärinrättningen i Skara, ordinarie anslag med oförändrat belopp	kronor 8,500
Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur, extra anslag	» 5,490.»

Sedan 1931 års riksdag beslutat, att distriktsveterinärerna från och med ingången av år 1934 skola vara statsanställda, har riksdagen nu att fatta ståndpunkt till vissa spörsmål, som kräva sin lösning i samband med statens övertagande av distriktsveterinärväsendet.

Utskottet.

Vad först angår frågan om distriktsveterinärernas avlöningsförhållanden innebär Kungl. Maj:ts förslag införande av en särskild löneplan för distriktsveterinärer, upptagande sju lönegrupper. En sådan anordning synes utskottet väl motiverad med hänsyn till önskvärdheten att distriktsveterinärernas sammanlagda inkomster av lön och taxa må uppgå till så nära lika belopp som möjligt i de olika distrikten. Kungl. Maj:ts förslag möjliggör nämligen, att den fasta avlöningen kan bestämmas i förhållande till den gottgörelse enligt taxa, som kan påräknas inom distriktet. Mot den av Kungl. Maj:t föreslagna ordningen har i motionerna I: 270 och II: 435 invänts, att genom hela landets likställande i fråga om grunderna för lönegrupperingen de inom övre Norrland rådande särskilda förhållandena ej skulle kunna vinna tillräckligt beaktande. Motionärerna hava därför föreslagit en särställning för de fyra nordligaste länen såtillvida, att distriktsveterinärerna därstädes alltid skulle tilldelas lägst lönegrupp V i löneplanen. Enligt utskottets åsikt torde emellertid de norrländska särförhållandena kunna vinna beaktande inom ramen av Kungl. Maj:ts förslag. Den omständigheten, att praktiskmöjligheterna vanligen äro ringa i Norrland, kompenseras därigenom, att lönegrupperingen är avsedd att bestämmas i förhållande till den beräknade taxeinkomsten. Om — såsom utskottet förutsätter — Kungl.

Maj:t vid gruppindelningen därtill tager behörig hänsyn till de speciella svårigheterna, som äro förenade med skötseln av de norrländska veterinärdistrikten, vilka tillika ofta äro att betrakta som dyrorter, komma dessa distrikt med stor sannolikhet regelmässigt att hänföras till någon av de tre högsta lönegrupperna. Skulle emellertid något enstaka distrikt på grund av särskilt goda praktikmöjligheter och lättskötthet samt med beaktande även av levnadskostnaderna på orten finnas böra hänföras till lägre lönegrupp, torde så vitt utskottet kan se någon anledning icke föreligga, varför ett sådant distrikt skulle, såsom motionerna innebära, hänföras till högre lönegrupp än som motiveras av förhållandena. Det är här till att märka, att enligt propositionen särskilda kallortstillägg skola utgå till distriktsveterinärer, vilka vid en blivande gruppindelning komma att hänföras till grupperna V—VII och vilka stationeras å orter, där kallortstillägg utgår. På grund av nu anförda skäl kan utskottet icke tillstyrka bifall till motionerna I: 270 och II: 435.

Med avseende å taxebestämmelserna föreligger ett av distriktsveterinärlönesakkunniga utarbetat förslag till ny veterinärtaxa, under särskilda avdelningar upptagande ersättningsbestämmelser dels vid enskild husdjurssjukvård (praktiktaxa), dels ock för tjänsteförrättningar (tjänstetaxa). Vad angår förslaget till tjänstetaxa, har departementschefen ansett riksdagens yttrande böra inhämtas över förslaget i vad det avser ersättningsgrunderna vid förrättningar i statens ärenden. Utskottet har icke något att erinra mot vad propositionen i sådant avseende innehåller. Beträffande praktiktaxan vill utskottet framhålla önskvärdheten av att de med veterinärs sjukbesök förenade kostnaderna för djurägaren i möjligaste mån nedbringas. Denna synpunkt synes jämväl hava beaktats i propositionen. Enligt den av departementschefen förordade ordningen skulle reseersättningen regelmässigt bliva avsevärt lägre än för närvarande samt arvodet bestämmas inom en latitud, vars maximigräns skulle sammanfalla med nu gällande taxebestämmelser. Härmed har departementschefen avsett att möjliggöra en differentiering med hänsyn till djurägarnas ekonomiska möjligheter. Det föreslagna systemet öppnar visserligen möjlighet för en mindre nogräknad veterinär att tillämpa det högsta medgivna taxebeloppet som normaltaxa, men med hänsyn särskilt till rådande konkurrens genom enskilt praktiserande veterinärer synes någon allvarlig fara för sådant missbruk icke föreligga. Då jämväl utskottet anser, att en distriktsveterinärs, liksom en provinsialläkares, arvode bör kunna i någon mån anpassas efter förhållandena i det särskilda fallet, vill utskottet förorda ett införande av detta system. Emellertid vill utskottet uttrycka önskvärdheten, att Kungl. Maj:t vid taxans slutliga fastställande ägnar särskild uppmärksamhet åt de bestämmelser om tilläggsersättningar utöver arvode och reseersättning, som innehållas i 8 och 9 §§ av gällande taxa för distriktsvete-

rinärer. Med stöd av sistnämnda bestämmelser lära nämligen fall förekomma, då distriktsveterinär även för jämförelsevis obetydliga förrättningar betingar sig en icke ringa ersättning, under det att andra befattningshavare i motsvarande fall betrakta sig som berättigade endast till normalarvodet jämte reseersättning. Utskottet vill i detta sammanhang som sin mening uttala, att ersättning såsom för operation torde böra få utgå allenast vid behandling av mera ingripande art. Vidare synes för fall, då flera operativa ingrepp, för vilka veterinären är berättigad till särskild ersättning utöver normalt看taxan, utföras under viss kortare tid, reducering böra ske beträffande denna ersättning. Vad därefter angår de i detta ämne väckta motionerna, avser motionen II: 92 begäran om utredning angående nedsättning i gällande veterinärtaxa. Då en dylik utredning just blivit utförd, synes någon vidare åtgärd i detta hänseende ej böra ifrågasättas, i varje fall ej förrän någon tids erfarenhet av de nya bestämmelsernas verkningar vunnits. I motionen II: 436 föreslås en så betydande nedsättning av distriktsveterinärernas arvode enligt taxa, att deras ekonomiska standard icke synes kunna bibehållas annorledes än genom en samtidig höjning av den fasta avlöningen, något som utskottet emellertid icke anser lämpligt. Det i motionen II: 443 framförda förslaget, att från veterinärstation mera avlägset boende, mindre bemedlade djurägare skulle komma i åtnjutande av lindring för veterinärens arvode och skjutsersättning i ungefärlig överensstämmelse med vad som nu gäller om provinssiälkäres sjukvårdsersättning, utgår från ett behjärtansvärt syfte. Lika vägande skäl synas dock icke här föreligga för en sådan åtgärd som i fråga om läkarvård, och systemets genomförande torde stöta på betydande praktiska svårigheter. Med hänsyn härtill och då Kungl. Maj:ts förslag i varje fall öppnar en viss möjlighet till beaktande av de mindre bemedlades intresse, anser sig utskottet icke böra tillstyrka motionärernas förslag. Utskottet förordar alltså med här ovan gjorda erinringar de av Kungl. Maj:t framlagda riktlinjerna för ny veterinärtaxa. Vidare förordar utskottet godkännande av den föreslagna löneplanen för distriktsveterinärer samt tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag i de frågor, som i övrigt i propositionen behandlats i samband med distriktsveterinärernas avlöningsförhållanden och veterinärtaxan.

Vad slutligen angår de framlagda riktlinjerna för landets indelning i veterinärdistrikt, har utskottet intet att erinra emot att antalet distriktsveterinärer tillsvidare bestämmas till 249, att djursjukvården överlämnas inom ett distrikt till veterinärinrättningen i Skara och inom ett annat till karantänsveterinären i Haparanda samt att länsveterinärerna i Mora och Sundsvall vid nuvarande innehavares avgång ersättas med distriktsveterinärer. Utskottet anser vidare, att såsom i propositionen avses särskilda praktikområden i allmänhet böra fastställas för länsveterinärerna, och kan därför icke tillstyrka det i motionen I: 257 framlagda förslaget,

att en länsveterinär utan särskilt praktikområde anställs för Blekinge och Kronobergs län gemensamt. Till distriktsindelningens detaljer, beträffande vilka det ankommer på Kungl. Maj:t att närmare bestämma, anser sig utskottet icke böra intaga någon bestämd ståndpunkt, så mycket mindre som den nya organisationen är avsedd att komma till tillämpning först i mån av vederbörande befattningshavares avgång. Utskottet vill sålunda icke lämna förord åt något av de i detta hänseende motionsvis framförda förslagen. Med hänsyn till föreliggande motioner ävensom ett flertal direkt till jordbruksutskottet inkomna framställningar i ämnet känner sig emellertid utskottet icke fullt övertygat om att den i propositionen angivna indelningen är den i alla avseenden lämpligaste. Utskottet förutsätter därför, att Kungl. Maj:t skall före distriktsindelningens slutliga fastställande till prövning upptaga de motionsvis gjorda förslagen jämte de framställningar, som på annat sätt framkommit eller ytterligare må framkomma, samt inom ramen av det tillstyrkta antalet distriktsveterinärtjänster göra de jämkningar, som kunna finnas lämpligen böra företagas. Om och i den mån så kan prövas skäligt, bör såsom i propositionen avses antalet distriktsveterinärer alltefter vederbörande befattningshavares avgång successivt nedbringas till 244. Med hänsyn till att förhållanden kunna tänkas uppstå, vilka eventuellt kunna göra bibehållande av ett eljest till indragning avsett distrikt önskvärt, har utskottet emellertid ansett Kungl. Maj:t icke böra vara under kommande budgetår ovillkorligt bunden att i förekommande fall företaga åtgärder i sådant avseende.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

1) att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition, måtte

dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 januari 1934 i tillämpliga delar och i den mån ej annorlunda följer av vad här nedan sägs äga giltighet å distriktsveterinärer;

dels tillsvidare bestämma antalet distriktsveterinärer till 249;

dels godkänna följande löneplan för distriktsveterinärer:

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1	3,450	3,810	4,170	4,530	4,890	5,250	5,610
2	3,660	4,020	4,380	4,740	5,100	5,460	5,820
3	3,960	4,320	4,680	5,040	5,400	5,760	6,120
4	4,260	4,620	4,980	5,340	5,700	6,060	6,420
5	4,560	4,920	5,280	5,640	6,000	6,360	6,720

dels besluta, att samma särskilda bestämmelser, som enligt kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 267) gälla för länsveterinärer, skola i tillämpliga delar från och med den 1 januari 1934 gälla även för distriktsveterinärer samt att för tillämpningen av löneplanen och däri intagen lönegruppering skola gälla de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t utfärdas;

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda de tillämpningsbestämmelser i övrigt ävensom övergångsbestämmelser, som erfordras för ordnandet av distriktsveterinärernas anställning i statens tjänst och tillämpning å dem av förenämnda avlöningsreglemente, allt i huvudsaklig överensstämmelse med de allmänna grunder, som av departementschefen framlagts;

dels förklara, att av riksdagen med avseende å den definitiva löne regleringen för befattningshavare vid statsdepartement m. fl. verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande distriktsveterinärer, dock med iakttagande av att någon övergångsavlönning icke skall utgå;

dels medgiva, att ersättningar till vikarier för distriktsveterinärer må efter Kungl. Maj:ts bestämmande bestridas av de för avlöning åt distriktsveterinärer anvisade medel;

dels ock under nionde huvudtiteln i riksstaten

a) från och med budgetåret 1933/1934 uppföra ett nytt ordinarie förslagsanslag under titel »Distriktsveterinärer» samt därunder anvisa ett belopp av 620,000 kronor;

b) för samma budgetår uppföra ordinarie anslaget till veterinärinrättningen i Skara med oförändrat belopp, 8,500 kronor; samt

c) till karantänsanstalten i Haparanda för husdjur

anvisa för nämnda budgetår ett extra anslag av 5,490 kronor;

2) att motionerna I: 257, I: 258 och II: 437, I: 259, I: 263 och II: 434, I: 269 och II: 445, I: 270 och II: 435, II: 92, II: 433, II: 436, II: 440, II: 441, II: 442, II: 443 och II: 444, i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet under 1) hemställt, icke må för-
anleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 11 maj 1933.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *N. August Nilsson, Carl E. Eriksson, Gabrielsson, Granath, Tjällgren, J. Fritiof Gustafson**, *Lindmark* och *Elof B. Andersson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Uddenberg, Olsson* i Rödningsberg, *Carlström**, *Björk, Hagman* och *Gustafson* i Vimmerby.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer

av herr *Tjällgren*, som ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 270 och II: 435 samt

av herr *Uddenberg*, som anfört följande:

Då jag ej kunnat finna förenligt med rättvisa och billighet att indraga två veterinärdistrikt inom Örebro län, som förut existerat under mycket lång tid, och därigenom så fördyra djursjukvården att stora grupper djurägare därigenom bliva urståndsatta att anlita veterinärläkare vid förekommande behov, så har jag inom utskottet ansett att motionerna I: 258 och II: 437 bort bifallas.